

**5. ДРЖАВЕН НАТПРЕВАР ПО БИОЛОГИЈА (одговори)
III година**

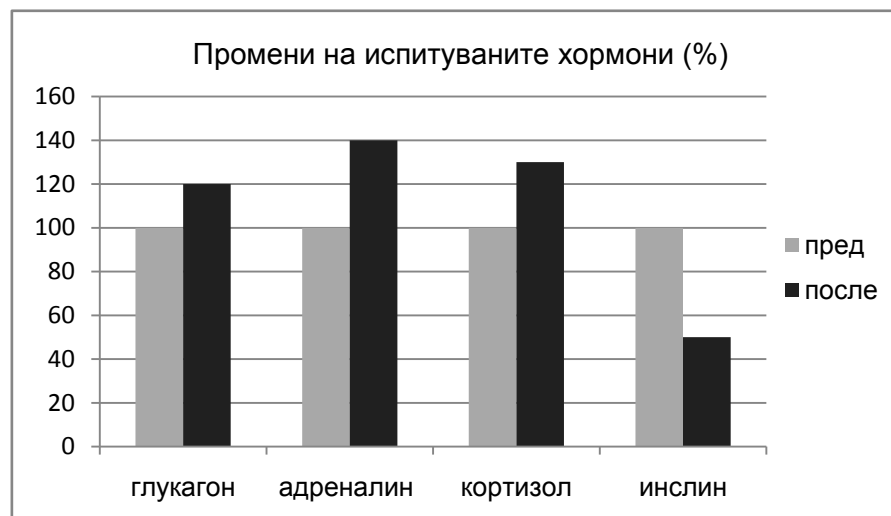
1. Пополни ја соодветно следната табелата со „+“ за позитивен или со „-“ за негативен тест.

	Луголов тест	Бенедиктов тест
Плунка + Скроб	-	+
Квасец + Сахароза	-	+
Квасец + Скроб	+	-
Квасец + Сахароза + NaOH	-	-
	Биуретен тест	
Желудочен сок + белка	+	
Панкреатичен сок + белка	+	
Желудочен сок (сварен) + белка	-	
Панкреатичен сок + белка + HCl	-	
	Боја на фенолфталеин	
Панкреатичен сок + млеко	Безбојна / (-)	
Желудочен сок + Na ₂ CO ₃ + млеко	Виолетова / (+)	
Панкреатичен сок (сварен) + млеко	Виолетова / (+)	

(15 бода)

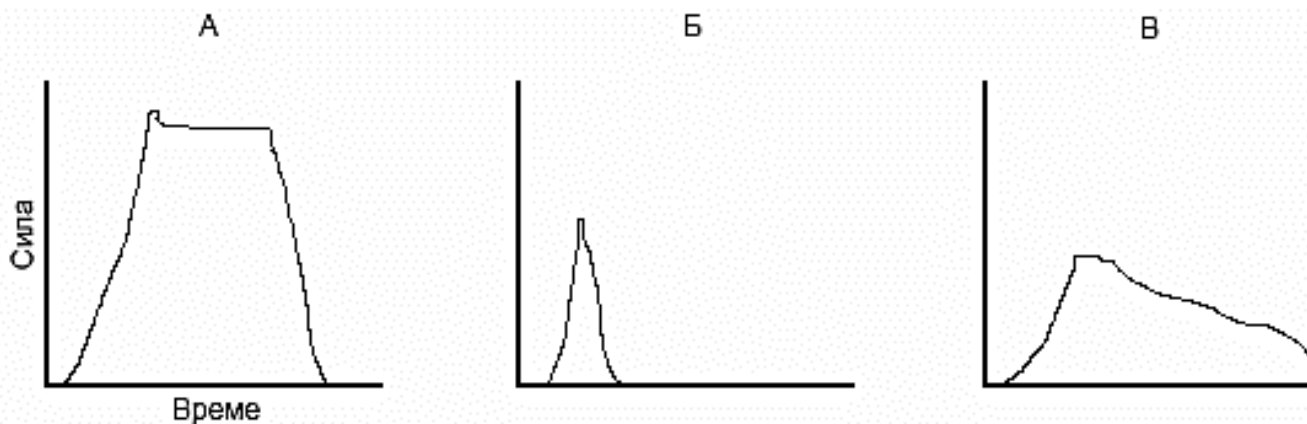
2. Состојбата прикажана на графикот може да биде последица на:

- а) 10 часовно гладување
- б) 3 дневен пост (редуцирана исхрана)
- в) Неколкудневна протеинска диета

(3 бода)

3. Одговори на прашањата според приложените графици со криви на мускулните контракции за мускулите А, Б и В.

- А) Кој мускул е најверојатно осиромашен со гликоген? _____ **В**
Б) Кај кој мускул во текот на контракцијата нема појава на тетанус? _____ **Б**
В) Каде е прикажана крива на контракција на заморен мускул? _____ **В**
Г) Кој мускул има најголема напречна површина? _____ **А**

(4 бода)

4. Понудени се следниве одговори:

- А) мастите, Б) протеините, В) јаглехидратите, Г) витамините, Д) минералите

Одбери еден одговор за да ги комплетираш следниве искази:

Во текот на енергетскиот метаболизам најмногу енергија од г храна се ослободува од: _____ **а) масти**

Во текот на енергетскиот метаболизам, најпрво и најбрзо како извор на енергија може да се искористат:

_____ **в) јаглехидрати**

(2 бода)

5. Посочете го најсоодветниот одговор во врска со витаминот чиј недостиг предизвикува појава на пернициозна анемија.

- а) Тој се апсорбира во цревата во комбинација со фолната киселина
б) Тој се синтетизира во паротидните жлезди
в) Тој формира комплекс што е производ на желудечните париетални клетки, по што доаѓа до негова апсорпција во илеумот
г) Поради неговото присуство во растенијата тој се среќава во големи количини во исхраната на веганите

(3 бода)

6. Поврзи ги молекулите чија конверзија е возможна во организмот

(15 бода)

7. Заокружи Т ако мислиш дека тврдењето е точно или Н ако мислиш дека тврдењето е неточно.

а) Триацилглицеролите (прости масти) во желудникот деградираат на глицерол и масни три киселини	Т	<u>Н</u>
б) Дехидратација е еден од механизмите за разложување на аминокиселините	Т	<u>Н</u>
в) Витаминот РР е хидросолубилен и предизвикува 3Дсиндром (Д-тријас)	<u>Т</u>	Н
г) Витаминот В ₁₂ организмот го добива само преку исхраната	Т	<u>Н</u>
д) Само хексокиназата има способност да врши фосфорилација на глукозата	Т	<u>Н</u>
ѓ) Адреналинот стимулира разградување на мастите	<u>Т</u>	Н
е) Секретинот стимулира ослободување на дигестивни ензими од панкреасот	Т	<u>Н</u>
ж) Скробот се разградува во плунката и дванаесетпалечното црево	<u>Т</u>	Н
з) Конверзијата на пируватот до ацетил КоА се случува во цитоплазмата	Т	<u>Н</u>

(9 бода)

8. Подреди ги масните киселини во соодветните групи
олеинска, палмитинска, линолна, стеаринска, арахидонска, лауринска, линолеинска.

Заситени масни к-ни	Незаситени масни к-ни
Палмитинска к-на	Олеинска к-на
Стеаринска к-на	Линолна к-на
Лауринска к-на	Линолеинска к-на
	Арахидонска к-на

(7 бода)

9. За секоја од следниве ситуации означи како ќе се промени („зголеми“, „намали“ или „нема промена“) волуменот на крвната плазма и хематокритската вредност во однос на нивната почетна вредност.

- А) веднаш после обилно потење. **Плазма (волумен на крв) намали, хематокрит зголеми**
 Б) веднаш после обилно крварење. **плазма (волумен на крв) намали, хематокрит нема промена**
 В) инфузија на физиолошки раствор. **плазма (волумен на крв) зголеми, хематокрит намали**
 Г) инфузија на еритроцити. **плазма (волумен на крв) нема промена, хематокрит зголеми**

(8 бода)

10. Одговори на следниве прашања.

А) Во услови на мирување, кај здраво срце, кој срцев јазол се одликува со најголема честота во создавањето на импулси? **___ Синусниот јазол (синоатријален, КА јазол, pacemaker), (2)**

Б) Дали без контракција на преткоморите крвта би протекла во коморите? Ако одговорот е потврден, под дејство на што би се случило тоа? **_____ Да (1). _____ Гравитацијата (1).**

В) За срцевиот циклус кај дадено срце знаеш дека:

- 1) контракцијата на коморите трае два пати подолго отколку контракцијата на преткоморите;
 2) срцето е во мирување во текот на половина од вкупното време на циклусот.

Пресметај колку време (секунди) трае контракцијата на коморите

ако измерениот пулс изнесува 30. **_____ 1/3 s / ~0,67 s _____ (8)**

Време на срцев циклус = контракција на преткомори (x) + контракција на комори (y) + мирување (z)

Во опишаната ситуација: **Време на срцев циклус = x + 2x + z и z = x + 2x**

Следува: време на срцев циклус = x + 2x + x + 2x, време на срцев циклус = 6x

Пулсот е 30, односно 30 циклуси во 60 секунди, па еден циклус трае 2 секунди, затоа:

2 s = 6x, односно x = 1/3 s

Контракцијата на коморите = y = 2x, односно 2/3 s или ~0,67 s

Прифатлив е и било кој друг валиден начин на пресметка кој води до точниот одговор!

(12 бода)

11. Заокружи Т ако мислиш дека исказот е точен и Н ако мислиш дека исказот е неточен

Бубрезите директно влијаат врз крвниот притисок.	<u>I</u>	Н
Бубрезите помагаат во регулацијата на вкупниот волумен на крвта во циркулација	<u>I</u>	Н
На ниво на Хенлеовиот јазол (ушка) настанува отстранување на вода, јони и нутриенти од крвта.	Т	<u>Н</u>
Оние животни кои екскретираат воглавно хиперосмотска урина имаат краток Хенлеов јазол (ушка).	Т	<u>Н</u>
Бубрезите заедно со белите дробови ја регулираат рН вредноста на плазмата	<u>I</u>	Н
Бубрезите помагаат во одржување на рН вредноста преку екскреција на водородни јони и реабсорпција на бикарбонатни јони ако тоа е потребно	Т	<u>Н</u>
Бубрезите го ослободуваат телото од волатилни киселини продуцирани од метаболизмот	Т	<u>Н</u>
Амонјакот(NH ₃) е продуциран во клетките на проксималните тубули за време на ацидоза	<u>I</u>	Н
Стапката на гломеруларна филтрација зависи од крвниот притисок.	<u>I</u>	Н
Бубрезите продуцираат АДН	Т	<u>Н</u>

(10 бода)

12. Пополнете ги празните места со соодветни бројки кои кореспондираат со поимите понудени подолу (1-10) а се донесуваат на ефектите на симпатикусот и парасимпатикусот:

	Симпатикус	Парасимпатикус
Невротрансмитери	1	6
Срцев ритам	2, 10	4
Бронхи	3	7
Мускул на зеница	3	7, 8
Желудник/ црева (дигестија)	4	2, 10
Панкреас	5	9

1. норадреналин	6. ацетилхолин
2. забрзува	7.стеснување
3. ширење	8.затворање
4. забавува	9.секреција
5. нема ефекти	10.Забрзува

(12 бода)